ОЛЕКСАНДР ІРВАНЕЦЬ

ЕЛЕКТРИЧКА НА ВЕЛИКДЕНЬ

П'ЄСА НА ДВІ ДІЇ

Ніч з суботи на неділю, весна 199* року. Платформа Шепетівського вокзалу. Нерясно світять привокзальні ліхтарі. Кілька постатей пасажирів з речами. Звідкись зверху, з темного неба лунає об'ява: "Увага-увага! Електропоїзд Здолбунів — Київ відходить з другої колії! Увага-увага! Електропоїзд Київ — Здолбунів прибуває на третю колію!" Ця фраза дублюється російською мовою. Між пасажирів перебігає якесь пожвавлення, порух – вони беруться за клумаки і чемодани. Крізь пасажирську юрбу кудись у протилежний бік, до вокзалу протискається постать прапорщика внутрішніх військ у плащику й кашкеті, потираючи долонями замерзлі вуха. Ніч прохолодна.

Електричка Київ — Здолбунів повільно в'їздить на третю колію. Власне, нас у ній цікавить лише один вагон. Другий вагон з голови поїзда. Ось він зупиняється, звичайно, не сам по собі, а в складі усього потягу. Розчиняються з шипінням двері, і в них виходить таки чимало пасажирів. Їм услід чується ГОЛОС з динаміків, який повідомляє: "Громадяни пасажири! Наш електропоїзд прибув на станцію Шепетівка. У зв'язку із запізненням стоянка скорочена до десяти хвилин. Повторюю: стоянка десять хвилин! О другій годині відправляємося!"

Під цей механічний рипучий ГОЛОС частина пасажирів починає рухатися швидше, майже бігцем: хтось по воду, хтось до туалету чи іще в якійсь потребі. Їм назустріч, у вагон сунуть пасажири, що всідають у Шепетівці. Зчиняється навіть невелика штовханина.

У другому вагоні світло дуже слабеньке, бо потяг стоїть. Коли він рушить, світло стане яскравішим. Вагон заповнений десь наполовину. Дехто сидячи куняє, а дехто влігся поспати і по-справжньому. Якийсь чолов'яга смокче цигарку в темному тамбурі. Ті, що всідають, ходять між шкіряними лавами, шукаючи собі місця.

Якісь четверо постатей піднімаються по східцях у вагон. У напівтемряві

можна розгледіти їхні не дуже приязні обличчя, мішкуватий, куфайкоподібний одяг, на двох з них, здається, навіть – ватяні штани. Різко шарпнувши двері до вагона, вони ввалюються досередини і всідаються на одну з лав неподалік дверей, не зауваживши на ній сумки, що стоїть під вікном. Чоловік, який палить у тамбурі, відхиляє половинку дверей і гукає новоприбулим:
— Ей! Не сідай там, там я сиджу!..
Один із четвірки, запихаючи свою сумку на багажну полицю, ліниво повертає голову:
— На параше ти сидиш, поняв?
Чоловік з цигаркою затягується востаннє і вистрелює бичком за двері вагона:
— Не по-оняв...
У цю мить десь над вагонами піднімається токозйомник, і світло спалахує миттєво і яскраво. Чоловік, що палив, трохи аж торопіє, роздивившись чотирьох ґевалів, які вмостилися на його лаві і на протилежній. Потім переступає поріг вагона, різко підходить і забирає з-під вікна свою сумку. Буркнувши щось подібне на "ну й чорт з вами...", він переходить на лаву з іншого боку, біля протилежного вікна. Там на одній лавці хтось вже спить, зіщулившись, а друга іще лишається вільною. Чоловік з сумкою сідає там, а услід йому котрийсь з четвірки докидає:
— Щьо ти там вякнув, фраєр?..
Чоловік із сумкою вже сів біля вікна, спершись на сумку. Він, видно, трохи знітився, зіткнувшись із таким неприхованим хамством. Та, зібравшися з духом, повертає голову в бік тих чотирьох і навіть огризається:
— А ти що – здоровий?
— Да, здоровий! – лине йому у відповідь.
— Ну й дай боже здоров'я! – раптово викручується господар сумки, пом'якшивши і розрядивши на якийсь час небезпечну ситуацію.
З боку четвірки чується щось ніби "а пошол ти...", після чого вони продовжують розбиратися зі своїми торбами, висаджують їх на багажну полицю, а одну лишають долі. Найбільший і найпохмуріший з усіх чотирьох буркає упівголоса до низенького й головатого:

— Ну що, Мультик? Успів купить? Чи часом зря куска одвлікали, пока ти в сральник бігав?
Приземкуватий Мультик починає шукати щось у сумці, не відкриваючи втім її широко, при цьому промовляє:
— Успів... канєшно, успів. Що я, зря, шо лі, з вами... успів... успів... ось вона... — За цими словами видобуває з сумки пляшку зеленого скла, заткану шматком скрученої газети. – Домашня... у бабок брав, казьонки вже не було, кажуть, продали на пасажирський. Ну, нічо... домашньої попробуєм.
У цей час із тріском і хрипом з-під стелі знову озивається ГОЛОС:
– Увага-увага! Громадяни пасажири! Наш електропоїзд прослідує від станції Шепетівка до станції Здолбунів. Зупинки будуть здійснюватись тільки по станціях. Повторюю: зупинки тільки по станціях! Двері нашого електропоїзда автоматичні. Щоб уникнути нещасних випадків, не притуляйтеся до дверей під час руху поїзда. У поїзді категорично забороняється: смітити, вживати алкогольні напої, курити в тамбурах. викидати у вікна пляшки та інші предмети. За порушення накладається штраф! Просимо не проходити повз порушників правил проїзду і громадського порядку. В разі необхідності просимо викликати працівників міліції по системі зв'язку, якою оснащений наш електропоїзд! Повторюю: електропоїзд прослідує до станції Здолбунів із зупинками тільки по станціях! Обережно, двері з правої сторони поїзда закриваються! (Чути шипіння, чи то пак, сичання дверей.) – Наступна станція Цвітоха! Платформу Кам'янка поїзд прослідує без зупинки. Обережно, двері зачиняються!..
Поїзд шарпається і торгається з місця, спершу повільно, з гудінням, потроху набирає швидкості. Пропливли за вікном вогні Шепетівки. Ще трохи яскравості додалося в освітленні. Тепер можна добре роздивитися усіх, хто їде в нашому вагоні. Передусім це четвірка новоприбулих неприємних типів. Найбільший і понурий — це ШТИР, начебто їхній ватаг. Приземкуватий, головатий МУЛЬТИК вже нам відомий. Ще двоє — це ТОЛЯН, молодший і навіть ніби привабливий чоловік з м'якими рисами обличчя, та ЦИГАН — чорнявий, років під сорок, зі зморшкуватим видубленим лицем. Вся четвірка, зайнявши обидві лави, зараз пускає по колу свою зелену пляшку, відкоркувавши її попередньо. При цьому

обходяться без жодної закусі, занюхуючи пійло лише засмальцьованими рукавами.
Навпроти них у вагоні, біля протилежного вікна розташувався ображений на них ЧОЛОВІК З СУМКОЮ, біля нього, на сусідній лаві спить, повернувшись до спинки обличчям, іще один пасажир. Під його лавою лежить гармошка, тож назвемо його ГАРМОНІСТОМ. Далі, за ними сидить і щось читає АНДРІЙ – молодий чоловік років 23-25. Власне, він був задрімав, але коли потяг рушив, знову прокинувся, продер очі і втупився у книгу. Ще далі за ним по вагону сплять дві жінки у пальтах з хутряними комірцями, затискаючи свої сумки між ніг. Іще далі вперед по вагону одне, так би мовити, "купе" займають троє молодиків років по 20-23, у спортивних штанях, високих теплих кросівках і куртках-пуховиках. З ними і над ними стоїть з десяток добре напакованих сумок. Навпроти них, тобто поряд з ними – іще дві жінки. Одна старша, вбрана просто і сіренько, а друга — молода, приваблива, має на собі одяг не вельми визивний, але – "по фірмі", що називається.
Двері до вагона розчахуються і в них з'являються дві циганки невизначеного віку (років між 16 і 60). Одна з них тримає на руках сплячу дитину, ще двоє дітей років так 4-6 плутаються в них під ногами. Циганка з дитиною, зупинившись так, щоб увесь її виводок зміг увійти у вагон і причинити за собою двері, починає ґуґняво, але голосно декламувати:
— Товарищі дорогіє! Стидно просить, да нічіво не подєлаїш! Ми беженци з Сєверної Осєтії, добираємся к роднє у Приднестров'є. Шлі ми через горную Сванетію, через Чечено-Інґушетію... В Ростове на вокзалє нас обокралі, вори обчістілі, рекетьори ограбілі... Помилосердствуйтє, хто чим может, помогіть хотя б на білети, бо нам іщо єхать через Бахмач до Чернігова...
Циганки з циганчатами повільно рухаються, зупиняючись біля кожної з лавочок, але заспані пасажири не поспішають трусити гаманцями. Лише троє юнаків у пуховиках щось було перемовилися, заворушилися, мацнули по кишенях, але той, що сидить з краю, раптом, відвернувшись від циганчат, голосно і капризно каже до своїх товаришів:
— Шо я їм дам, літи ілі "зайчики"? Ілі крони естонські? Дванадцять крон за долар, парень! А купонов у мене і нема, в мене білет до самого

Лунінца. – І повернувшись уже до циганчат, які дивляться на нього з надією. – Нема у мене купонов, нема, понятно?!
Циганки повільно проходять вагоном. Четверо новоприбулих якраз востаннє пустили по колу свою зелену пляшку, і тепер Мультик, махаючи нею, кричить услід циганкам:
— На, возьми, здаш, пригодиться!..
Одне з циганчат у дверях обертається: — Засунь її собі у сра!.. Бе-е!.. – і показавши язика, вискакує за двері вагона.
Мультик сидить оторопіло. Зрештою видушує із себе:
— Отак всігда, як хочеш зробить чілавєку добро...
— А шо, зона не етому учила? — похмуро запитує Штир.
Четвірка роззирається довкола по вагону. Толян, здається, окосів найбільше. Він піднімається, похитуючись, вивищується над товаришами і, спершися спиною об вікно, повертається обличчям до всього вагона, вдихає повні легені повітря...
ТОЛЯН: Ат-ряд! Падйом! Внеурочниє работи-и!..
Кілька облич озирнулося на нього. Кілька заспаних голів піднялося над лавками. Хтось навіть пробурмотів: "Дурне якесь..." І далі дрімає вагон.
Поїзд гальмує. Зверху озивається ГОЛОС.
ГОЛОС: Станція Цвітоха! Вихід на праву сторону. Осторожно, двері закриваю! (Звук дверей, що зачиняються.) — Наступна станція Славута!
Електричка знову рушає. Толян, спираючись на плечі своїх корифанів, трохи вже похитуючись, вибирається на середину вагона, у прохід. Електричка набирає ходу, тож щоб його не занесло силою прискорення, Толян хапається за спинки сидінь. Врешті він перетинає вагона по його ширині і проходить до сусідньої лави, де Чоловік з сумкою вже ніби трохи й задрімав, схиляється над ним, тормосить за плече. Той рвучко підводить голову.
ТОЛЯН: Ну шо, мужик? Дай-но закурить!..
ЧОЛОВІК (вже опанувавши себе після короткого переляку): Дай не проходить. Воно грошей коштує. Куриво то-їсть.
ТОЛЯН: Шо, жалко?.. (Він явно не чекав такого повороту).
ЧОЛОВІК (іще сміливіше): Жалко у пчолки. Ви мене з мого місця зігнали, а я іще должен вас сігаретами угощать?..
ТОЛЯН (аж відступив від такого афронту): Да? Ну ладно... Я даю тобі...

десять купонов за сігарету. Согласєн?..
ЧОЛОВІК: Ха! Десять купонов!.. Багач! Це січас уже не дєньгі, парень. Щас пачка знаєш, скіки стоїть? Іди, купи за десять купонов.. Найшов дурачка...
На протилежній лаві за всім, що дієть ся, понуро спостерігає Штир з компанією, – впівока, іще й спідлоба.
ШТИР (неголосно): По рогам йому в'єхать, чи шо?..
МУЛЬТИК (підхоплюється): Толян! Да в'єдь ти йому по рогам!.. (Штир несподівано дає Мультикові дзвінкого, з виляском потиличника, аж у того шапка злітає.)
ШТИР: Сядь, шестьорка!.. (До Толяна) – І ти сядь тоже. Чого до фраера доколупався? Домой ти їдеш, чи знов на кічу хочеш? Лівер давить?..
ГОЛОС: Станція Славута! Вихід на ліву сторону!
Вагон пригальмовує, зупиняється. Двері розчиняються. І у двері зненацька долинають далекі, майже нерозбірливі дзвони, голоси церковних співаків. Толян неохоче повертається і сідає біля своїх кумплів.
ГОЛОС: Закриваю двері! Наступна станція Бараннє! Ну чого, чого ти стоп-кран дьоргаєш?! Постав стоп-кран на мєсто!..
Потяг, кілька разів шарпнувшись, таки рушає. І далі дрімає другий вагон.
ШТИР: А це ж іще й Пасха сьогодні...
МУЛЬТИК: Да?.. (Співає на мотив "Маршу ентузіастів"):
Сєводня пасха, обнімі кітайца,
Мао Цзе Дуну передай прівєт!
Когда он жолтиє тєбе протянєт яйца,
Ти єму красниє протяґівай в ответ!
Знову заворушилися, заозиралися пасажири у вагоні. Від Мультикової пісні опам'ятався й засовався Циган, що був неначе очманів чи задрімав після пляшки. Розклепивши повіки, він іще майже навпомацки знаходить пляшку під лавою, куди її поставив Мультик, підносить до вуст, перехиляє — але вона вже порожня. Тоді Циган знову ставить пляшку під лавку і, блукаючи поглядом по обличчях побратимів, зупиняється на Толянові. Хрипко видушує з себе запитання.
ЦИГАН: А чия це зараз Пасха? Жидовська, чи уже наша?

ТОЛЯН (невдоволено дивлячись у чорне скло вікна): Шо-шо?
ЦИГАН: Ну, Пасха, спрашую, чия? Жидовська, чи уже наша, руська, християнська?
ТОЛЯН: А я знаю?
ЦИГАН (з натугою повертаючи у роті язиком): Ну, жиди ж, вони у Христа не вірують. А у них тоже єсть Пасха своя. Вони ж якраз на неї Христа і розп'яли. А ми, руські люди, ми у Христа якраз віруємо. І наша Пасха потом уже, як він воскрес... То яка січас Пасха, жидовська, чи руська?
МУЛ ЬТИК (зі сміхом): Циган? Так ти ж разві руський?
ЦИГАН: А шо? Я верующий християнін! Да! А у шо ж мені вєровать? Ми вєруєм у Христа... (пригадує) Ісуса... Да! Там жиди у свого бога вєрують, ті... мусульмани у свого... в аллаха, тамті... італьянці у свого... папу римського, католіческого, і поляки, кажеться, тож... Нємци... пожди, як то їхня церков зветься... а – лютеранська, вони в якого-то свого Лютера вєрують. А ми, християни – у Христа! (Пересохло сковтує слину і замовкає).
МУЛЬТИК: А штунди в кого вірують?
ШТИР (понуро): Вони тож у Христа вірують.
МУЛЬТИК: Шо, і штунди тоже?
ЦИГАН: А закурить нема?
Всі четверо перезираються. Штир зустрічається поглядом із сердитим і ображеним Толяном.
ШТИР: Ладно, Толян, іди, пошманай закурить.
ТОЛЯН: Ну да. Найшов ваньку.
МУЛ ЬТИК: Ладно, я схожу. (Встав, підійшов було до Чоловіка з сумкою, подивились один на одного недобре так, незичливо. МУЛЬТИК, не сказавши йому ані слова, розвертається і йде далі, вагоном, до хлопців у пуховиках. Підходить, схиляється, тримаючись за спинки лавок). — Братани, закурить не найдеться?
Хлопці підводять до нього обличчя.
СЕРГІЙ: Братан, не курим.
АЛІК: І тобі не совєтуєм...
МУЛЬТИК: Да ви шьо?
АЛІК: А нічьо-о... Тобі що, завестися ні з ким? Доколупуєшся, як п'яний до радіо...

МУЛЬТИК, нагнувшись до них ближче, загрозливим шепотом): Ви, пацани, базар би фільтрували. Нас тут четверо їде, поняли? Щас тіки я свисну...
Не встиг Мультик пояснити, що буде, коли він свисне, Алік, не підводячися з лавки, бере його шию в зажим, тяжко і впевнено. Притиснувши Мультика, який ні дихне, ні поворухнеться, до себе, шепоче йому на вухо.
АЛІК: Так, братан. Я лівою рукой жму сто двадцять. А в нього (показує на Пашу) – чорний пояс карате. А у цього (показує на Сергія) — перший розряд по боксу. Ми твою банду замочим у моменті. Давай, зови їх! (Різко відпускає Мультика, аж той заточився).
ПАША: Алік! Алік, помні о товарє!..
Мультик відскочив на кілька кроків від хлопців. Потирає шию. Відсапується, озирається – чи зауважив хто по вагону його ганьбу. Ніби ніхто. Пробурмотівши: "Ну ладно...", озираючись, повертається до своєї компанії. Весь цей час хлопці в пуховиках тривожно проводжають його поглядами.
ПАША: Сєрьога! Алік! Нада линять. Переходим у той вагон. Взяли товар і переходим. Шоб не завелись, і мєнтовку не визвали. Пашлі... (Всі троє підхоплюються, хапають з-під лавок і полиць по 2-3 своїх величезних сумки і тихо, майже нечутно виходять у наступні двері, до першого вагона).
ШТИР (до Мультика): Ну шо, приніс?
МУЛЬТИК: Нема ні в кого, Штир... Там, ето... сидять сосунки. Не курять вони. Їм ше карамельки сосать... спортсмени... (Озирається) — О, їх уже й нема. Волной змило... Х-ха!..
Встає зі свого місця Толян. За ним — Штир. Не чіпаючи ні Чоловіка з сумкою, ані сплячого Гармоніста, роблять кілька кроків по вагону, роззираючися. Зауважують неподалік на лавах двох жінок — одну старшу, яка спить лежачи, друга, молода і ефектна, куняє сидячи.
ТОЛЯН (до Штиря): Ти гля, яка шмара...
ШТИР: Ніштяк так хуна. Іди, пощекочи.
Толян підходить, злегка похитуючись, тихо присідає на лаву, де під вікном, притулившись плечем до шиби, дрімає V. Kachmarsky. Троє друзів – Мультик і Циган сидячи, а Штир стоячи – спостерігають за ним з

ошкіреними посмішками. Толян тихенько заводить руку за спину жінці, вже майже обнімає її. Другу руку підносить до грудей, аж туг спляча жінка прокидається, сахається, відштовхує Толяна від себе.
V. KACHMARSKY: Що це таке? (В її голосі майже немає страху, більше здивування і виразннй "діяспорний" акцент.) – Тето Любо! Тето Любо!.. Що це таке? Де ми є?
Старша жінка у простенькому пальтечку спить, лежачи на протилежній лаві.
V. Kachmarsky термосить її за плече рукою, озираючись то на Толяна, то у вікно): Тето Любо, прокиньтеся! (Тітка ворушиться, сідає заспана).
У цей час Толян, зігнувши ноги в колінах, мало не навприсядки, робить легенький випад у її бік.
ТОЛЯН: Гоп-стоп! Ну шьто ти смотріш на міня!..
V. KACHMARSKY: (відсахується, лякаючись вже трохи більше): Ви що, бандит? Чого ви хочете від мене?..
Зненацька поїзд, шарпнувшись, зупиняється.
ГОЛОС: Станція Бараннє. Вихід ліворуч. Наступна станція Кривин. Платформу Колом'є прослідуєм без зупинки. Повторюю – Колом'є без зупинки. Обережно, закриваю двері!
Потяг, шарпнувшись, рушає знову.
Цим часом і Штир вже підступив ближче до V. Kachmarsky. Разом з Толяном вони нахиляються до неї.
ШТИР (загрозливим напівшепотом): Ша, баришня. Нічо ми тобі не здєлаєм, окромя рібьйонка. Йдьом, у картішкі з нами перекинемся.
V. KACHMARSKY (переборюючи страх, відхиляється від бандита, ніби й не бачить його, через плече визивно голосно говорить до своєї усе ще заспаної тітки): А що, тето Любо! Чи не казала я вам переплатити і винайняти авто? Чого мали їхати цією... як її... електричною? Щоби зараз мати до справи з усілякими кримінальниками? (З ненавистю зиркає на Штиря з Толяном. Тим часом Тітка, перелякавшнсь не на жарт, роззирається по вагону). — Ну? Що маємо робити? Потрібно якось заволати поліцію... цю вашу міліцію...
ТІТКА: Тихіше, доню. Твоя правда. (До урок.) — Шо вам треба? Чого чіпляєтеся? Зараз міліцію викличемо!
ШТИР (присідаючи біля тітки на лаву): Тіше, мамаша. Не з'їмо ми вашу

дєвочку, хіба чуть-чуть оближемо. Чого це ви розходилися?
Толян у свою чергу сідає біля V.Kachmarsky, та вона, несподівано відштовхнувши його, вискакує у прохід і швидко йде до дверей, біля яких бачить жовтий пульт виклику міліції. Толян поривається затримати її, але Штир зупиняє його: "Пусти, хай іде". Повернувши голову, Толян дивиться услід V.Kachmarsky. Штир навіть усміхається. Мультик і Циган теж було хотіли зупинити жінку, але наштовхнулись на погляд Штиря.
V. KACHMARSKY (натиснувши кнопку виклику): Гальо! Гальо!
ГОЛОС: Шо треба?
V. KACHMARSKY: Гальо! Ми тут є у вагоні... у другому вагоні. Тут є потрібна міліція! До нас тут чіпляться якісь gangsters... якісь... кримінальні типи!
ГОЛОС: Три часа ночі, гражданка! Де я вам щас міліцію возьму? Ті, що були, ще в Казатіні висіли.
V. KACHMARSKY: А що маємо робити? Маємо бути побиті й пограбовані? Так?
ГОЛОС: Їдьте тихо і не провоцируйте. І вони вас не тронуть. (З клацанням відключається зв'язок).
ШТИР: (піднімаючись із лави, глузливо): Ну шо, визвала? Пожалувалась? Давай-давай, жалуйся. Президенту свому американському развє шо пожалуйся! (Повільно рухається у бік V. Kachmarsky.)
V. KACHMARSKY (гарячково натискає кнопку декілька разів): Mister President! Mister President!
ГОЛОС: Speaking! (Штир зупинився оторопіло).
V. KACHMARSKY: I’m V. Kachmarsky. I'm American citizen. I need a help very bedly. I'm a terrible mess. My aunt and me, we are attacked by a gang of criminals. Please, do something!
ГОЛОС: OK, mam! Where are you?
V. KACHMARSKY: Just a moment. (Через плече до Тітки.) – Тето Любо! Де то ми зараз є?
ТІТКА (визирнувши у вікно): Ніби Бараннє проїхали. Наступна, здається, Кривин.
V. KACHMARSKY (у переговорнній пристрій): We are in a train going to Zdolbuniv, Western Ukraine. Next stop Kryvyn, Eastern Ukraine.
ГОЛОС: OK, mam, got it. Don't worry. You'll be safe in a coupple of minutes.

V. KACHMARSKY: Thank you, sir. I apprecate it. And-oh-please hurry up! (Озирається від переговорної панелі у вагон).
ТОЛЯН (повернувшись до Мультика й Цигана): Во, ботанула! По якому це вона? (Штир повільно йде до V. Kachmarsky.)
V. KACHMARSKY (встає назустріч Штиреві, випростується): Не смійте до мене зближатися! Ви бандит! Негідник!..
Поїзд зупиняється дуже різко, аж заточилися ті, що стояли, і хитнулися ті, що сидять.
ГОЛОС: Платформа Колом'є. Технічна зупинка.
Двері вагона раптово розчиняються. Повільно пожовуючи ґумку, входять двоє здоровецьких негрів у формі американських десантників. Ліниво оглядають увесь вагон.
ПЕРШИЙ НЕГР: Which one of you ladies is Ms. V.Kachmarsky?
V. KACHMARSKY: I'm.
ПЕРШИЙ НЕГР (піднісши руку, козирнув); American Military Service, mam. May I help you?
V. KACHMARSKY: Oh, yes! Please do! Please take us out of here. There are two of us, me and my aunt.
ПЕРШИЙ НЕГР: Is she American citizen as wess?
V. KACHMARSKY: No, she's not, but I don't think you it matters. She's my aunt, you know.
ПЕРШИЙ НЕГР: I see. OK, ladies. Please, follow us.
V. KACHMARSKY: Тето Любо! Ходіть сюди! Будемо виходити.
Тітка підхоплює свою сумку і майже біжить до племінниці повз оторопілих урок. Другий негр широко відчиняє двері з вагона. Супроводжувані десантниками, жінки залишають потяг. Електричка знову рушае. Деякий час пануе пауза і сторопіння. Нарешті Штир трохи іще знетямлено підходить до переговорного пристрою, натискає кнопку.
ШТИР: Містер президент! Алло-о!
ГОЛОС: Ну чого надо? Чого нормально не їдеться? Сядь і сиди, як морду налив!..
МУЛЬТИК (істерично): Ну, хватить! Дасть закурить хто-небудь, чи нє? Замочу щас яку-нібудь падлу!.. (Бігом підбігає до Чоловіка з сумкою, штовхає його грубо, зненацька.) – Ну, ти даєш закурити, фраєр? Пока ще по-доброму!

Через лаву від них підводиться з сидіння Андрій. Відкладає книжку, підходить ззаду до Мультика, рукою торкає за плече. Той рвучко обертається.
АНДРІЙ: Ходімо, закуримо. В мене є. (Виймає з кишені й простягає Мультикові почату пачку "Польоту").
МУЛЬТИК (через його плече до своїх): Е-е, пашлі смалить. Тут лох найшовся з табакєркою!
Мультик з Андрієм, а за ними ще троє урок виходять до тамбура.
КІНЕЦЬ ПЕРШОЇ ДІЇ

ДІЯ ДРУГА

Тепер дія переноситься в тамбур – майже все буде відбуватися тут. А вагон і далі спить, дрімає — і так спатиме майже до самого кінця дороги.
Отже, Андрій і четвірка вийшли покурити. З четвірки усі, окрім Штиря, добряче вмазані і збуджені. Мультик одразу, вийшовши у тамбур, вихоплює в Андрія з руки пачку "Польоту", декілька сигарет перекладає майже непомітно собі в шапку, роздає друзям, які не гидують узяти по дві-три, одну дає Андрієві, а пачку ховає собі до кишені.
МУЛЬТИК (до Андрія, припалюючи цигарку Штиреві, собі, потім Толянові з Циганом): Шо, добрий? Зжалився, угостив сигаретками?.. А чо зразу не дав, коли я горлав на весь вагон?
АНДРІЙ: Я... читав. Я не дуже прислухався, що ви там робите.
МУЛЬТИК: Читав... Читав він. А чо не спиш? Далеко їдеш?
АНДРІЙ: До Здолбунова. А ви?
МУЛЬТИК: А ми тож до твого Задолбунова!..
Поїзд шарпнувся, зупинився. Розчинилися двері.
ГОЛОС: Станція Кривин! Наступна станція Могиляни! Платформу Бадівка прослідуємо без зупинок! Наступна – Могиляни!
В цей час, доки поїзд стоїть і двері відчинені, Толян, який досі мовчазно палив цигарку, раптом кидається на Андрія, миттєво заламує йому руку за спину і поштовхом нахиляє до дверей.
ТОЛЯН: Хочеш шагнуть?! Шагнуть хочеш, спрашую?
Андрій, не чекавши такого поводження з собою, налякано вивертається, відступає на крок, притуляється спиною до дверей.

АНДРІЙ (зніяковіло, зі страхом): За що... ви так мене?..
ТОЛЯН (розлючено): За шо?.. За шо?.. Мовчи!.. Замочу, падла!..
ШТИР (шарпає його ззаду за комір): Толян! Уймись. Засохни!
ТОЛЯН (повертається різко до Штиря, майже кричить): А шо! Ти шо, тут у нас основной, да?! Ми уже не на зоні, ми домой уже їдем, ти забув? Да?!
ШТИР (спокійно): Ти всю жизнь так будеш їхать, мужик – домой з зони і з дому на зону. Це тобі тільки перший раз так кажеться, шо навсігда вертаєшся. І каждий раз над тобой бугор буде. Не я, так другий хто. Або разві шо пси конвойні, отоді, може, без пахана обійдеться. І не дьоргайся. І успокойся. Покури тихонько...
Вся четвірка, і з ними Андрій, попахкують цигарками. Андрій потроху очуняв від ляку і врешті, затягнувшись, пробує поновити розмову, але знову, на жаль, невпопад.
АНДРІЙ: Хлопці, а ви... ви з зони їдете?
Четвірка переглядається, гмикають незадоволено.
ЦИГАН: Шо це за вопроси у тебе такі ментовські? Откуда їдете, да як звать, да за шо сиділи? Іще тобі шо розказать?.. (Погрозливо насувається на Андрія).
АНДРІЙ: Та я... я просто так спитався...
ТОЛЯН (теж ступає вперед, на підтримку Циганові): Ти своє "простотак" при собі держи, поняв?..
Штир за їхніми спинами стоїть спокійно, але спостерігає за ситуацією. Мультик вирішує втрутитися, розрядити напругу.
МУЛЬТИК: Да ладно, шо ви, Толян, оставте фраєра в покої. Він же вам закурить дав, мєжду прочим... (Толян і Циган повертаються до нього, і Мультик (намагається використати увагу друзів, якою раптом заволодів): От щас би випить ще, да? Пашлі, пошманаєм по вагону – невжелі ж ні в кого нема? А то ще трястись до того Здолбунова... (До Андрія) — Скіки ще туда їхать, зємеля?
АНДРІЙ: Ще... до Здолбунова... та хвилин сорок, мабуть...
МУЛЬТИК (до своїх): Поняв? Сорок мінут ще їхать. Ну ясно, шо нада випить. Отам бабци кімарять, дальше по вагону, у них точно должно буть, я зуб даю!.. Давай, докурюй, підем знакомиться. (Затягується сигаретою кілька разів підряд, дивлячись, як вона щоразу коротшає.

Потім звертається до ватага.) – Ну шо, Штир, ми і вправду підем, попробуєм. Вдруг шось і обломиться. (Штир киває, сам повільно підносить цигарку до рота, збираючись нею ще довгенько диміти).
МУЛЬТИК (до Цигана зТоляном): Ну шо, пашлі? (Викидає сигарету і, шарпнувши двері, ступає у вагон. Толян і Циган притоптують свої бички, після чого Толян гостро зиркає на Андрія).
ТОЛЯН: Учті, фраєр, ми ще вернемся. (Удвох з Циганом заходятьу вагон).
З цієї хвилини дія немовби розділяється. Штир з Андрієм залишаються в тамбурі, а троє урок промишляють у вагоні. Вони підходять до жіночок, які сплять, притиснувшись до своїх сумок і навіть намотавши ремінці собі на руки.
Циган зупиняється над ними, Мультик і Толян позаду. Толян взагалі відійшов десь аж до своїх речей, щось там шукає, знаходить, потім підходить до товаришів.
ЦИГАН: Дівчата! Ей! Підйом! Проспите і царство небесне!..
ЖІНКИ (прокидаючись, налякано): Га? Шо? (Перезираються, дивляться то на Цигана, то за вікно.) – Яка станція? Шепетовка?..
ЦИГАН: А вам шо, до Шепетовки? То ви уже давно тю-тю!.. Слиш, дівчата, надо побазарить...
ПЕРША ЖІНКА: Нє, нам не в Шепетовку, нам дальше. А яка була станція?
ЦИГАН: Ладно вам: яка станція, яка станція? Їдете — і харе. Слиш, дівчата, а у вас випить не найдеться? Ми заплатим...
ПЕРША ЖІНКА: Випить? Де? Ми неп'ющиї, правда, Свєт? (Кокетливо перезирається з подругою.) – А яка станція, скажіть, хлопці?..
ЦИГАН: Неп'ющі... Ну то шо з вас толку?.. (Розчаровано перезирається з товаришами.) — Ну ладно, ми пашлє. Пардоньте, дамочкі... (Відходять).
В цей час у тамбурі Штир з Андрієм, перезираючись, пахкають цигарками. Андрій знову зважується заговорити.
АНДРІЙ: Пасха сьогодні. Он у селі церкву видно... хресний хід... (Вказує очима за вікно).
ШТИР: Да-а... Щас прийдуть домой, самогоночки вріжуть, крашанками розговіються. Великий празник!..
АНДРІЙ: Воскресіння Господнє. Найбільше свято християнське... Чуєш, а чого твої хлопці такі лихі? Особливо той, молодий...
ШТИР: Да того, шо молодий, х-ха!.. (Випускає цівку диму).

АНДРІЙ: Ви ж додому їдете. Радіти повинні... радуваться должни, що ж повертаєтеся. Рано-вранці... утром... жінок, дітей, матерів побачите... Чого ж злиться?..
ШТИР: Хто побачнть, а хто й нє... У кого їх нема... Я от, напрімєр, до вас їду на роботу устраюватися. На "Азот", знаєш таку фірму? (Андрій киває.) – І вообще, шо це ти начав? Я тобі так скажу – не лізь-но ти в душу. А то вони... (Киває у бік вагона) – вони тебе удєлають. І я нічим не поможу. Ти ж бачив, як вони з рук вириваються...
А у вагоні тим часом Циган, Мультик і Толян перейшли від жіночок, які виявилися "неп'ющі", до тієї лави, де спить Чоловік з сумкою, та ще той, що ми його умовно назвали Гармоністом. Зупинилися над сплячими, про шось перемовляються.
АНДРІЙ: Ану стій! Зажди! Зачекай! Якось ти не так говориш, як годилось би пахану. Ану давай-но заново, спочатку. (Відвернувшись до вікна, тихо, ліричним тоном.) — Воскресіння Господнє. Найбільше свято церковне...
ШТИР: А от слиш, братан. Я ще на первий свій срок ішов, десь у сємдесят яком-то там году. І на пересилкє одній, на распределітєлі, в общем, погнали нас в баню миться. І був там один баптіст, ну, штунда, словом, загримів на два года, бо в армію йти отказався. І вже там, у бані, голяком (усміхається) сцепився той штунда з одним, як я поняв, нашим вєрующим, православним. А сцепився за то, шо коли Христа розп'яли, то рядом з ним ще ж двох розп'яли, знаєш? Разбойніків. Вроді нас, блатних, тіко тогдашніх. І вони вже на хрестах, знацця, розп'яті, начали з Христом базарить, да? І шось там один йому сказав, шось другий, а Христос потом одному з них і каже, як то, дай-но вспомню... Ага, значить, він і говорить: "Кажу тобі – сьогодні ще сидітимеш біля мене на небесах". Це наш так говорив, православний, знацця. А той штунда, він доказував, шо Христос, мол, сказав: "Кажу тобі сьогодні – ще сидітимеш ти зі мною на небесах". Ну, сьогодні, мол, кажу тобі, а сидітимеш на небесах десь у будущому... Понімаєш? От як ти собі думаєш, хто з них прав був, га?
Поїзд починає гальмувати, врешті зупиняється. Двері відчиняються.
ГОЛОС: Станція Могиляни! Наступна станція Остріг. Обережно, двері зачиняю!

Електричка рушає знову. Андрій допалив і повернувся обличчям до темного вікна у дверях, притулився чолом до нього.
АНДРІЙ: Кажу тобі сьогодні... Кажу тобі сьогодні...
ШТИР: Шо ти там шепчеш, зьома? Хто з них прав, по-твоєму?..
АНДРІЙ: Кажу тобі сьогодні... Кажутобісьогодні...
Двері вагона розчиняються. У дверях, розставивши широко ноги, стоїть Толян.
ШТИР: Ну, шо там?
ТОЛЯН (не вельми приязно): Да поки-шо нічо, но ще, може, шо і вломиться. (До Андрія.) – Ей, фраєр, сєкі! (Несподіваним швидким рухом звідкись з-під куртки виймає ножа, який синьо зблискує лезом у тьмяному освітленні.) – Опа-на! Пьоришко! (Грається зброєю, перекидаючи її з руки в руку.) — Опа-на! Сєкі! І сквозь вахту проніс, і от шмона заникав! Це я для братішкі виточив, для Русліка. (Підходить на крок ближче до Андрія.) – Із чого, ти думаєш? Із напільнічка!..
ШТИР: Толян, йшов би ти...
ТОЛЯН: І піду!.. (Вже через плече.) — Учті, фраєр, нам ще єхать і єхать...
Заходить у вагон, зупиняється над тим, шо спить біля Чоловіка з сумкою, тобто над Гармоністом.
АНДРІЙ: І все-одно щось не так.
ШТИР: Шо – не так?
АНДРІЙ: Знову ти не так себе поводиш. Ну, не так, як справжній пахан. Давай спочатку (Відвертається до вікна-дверей).
Поїзд зупиняється, двері відчиняються. Озивається ГОЛОС.
ГОЛОС: Станція Могиляни! Наступна станція Острiг! Обережно, двері зачиняються!
ШТИР: Нічого ти не понімаєш, зьома. От, напрімєр, ти як на бабу дивишся, можеш опредiлить, скільки їй років? Можеш?
АНДРІЙ: Як це?

ШТИР: Ну, от ця була дєвка, шо з тьоткою, шо з неграми вийшли. От скільки їй лєт по-твоєму?
АНДРІЙ: Ну, десь так двадцять п'ять...
IIIТИР: От бачиш – можеш опредiлить. А у нас, братан, після года відсидки це все пропадає. Чи їй двадцять лєт, чи сорок, ми не розлічаєм.

Тепер понімаєш?
АНДРІЙ: Так.
ШТИР: І ти з нами, з такими хочеш їхать тут, і курить спокійно, і шоб з тобой ніхто не зачепився. Но так не буде, братан. Вони (киває в бік вагона)… вони тобі не простять уже того, шо ти з ними робу не носив і баланду не хлєбав, на розвод не строївся. Ти для них не чєловек. Ти вобще хто такий?
АНДРІЙ: Хто? Я?
ШТИР: Да! Ти – хто такий?
АНДРІЙ: Я… художник…
ШТИР: Ху-дожник… А шьо малюеш?
АНДРІЙ: Я – художник-оформлювач.
ШТИР: І шьо жтм оф-формляешь? (Його тон все більше стає блазнювато-жорстоким, як у решти урок).
АНДРІЙ: Ну… всяке…
Відчиняються двері між вагонами і в тамбур входять один за одним двоє ревізорів у залізничних кашкетах. Один одразу ж проходить далі, у вагон, а другий затримується в тамбурі.
РЕВІЗОР: Білетики, пожалуста.
Андрій лізе до кишень, знаходить квитка, показує. Ревізор компостує квитка, повертається до Штиря. Штир мовчки собі стоїть, чадить недопалком, дивиться на Ревізора байдуже-визивно, згори униз.
РЕВІЗОР (якось більше ніби до Андрія): І не куріть тут! За курєніє штраф, шо, не знаєте? (Проходить у вагон).
У вагоні ревізори перевіряють квитки в пасажирів, але Циган, Толян, Мультик і Гармоніст лишаються неначе поза їхньою увагою. Немов невидимі вони для ревізорів. Циган у цей час намагається розтермошити Гармоніста.
ЦИГАН: Ей, зємеля, вставай, просипайся. (Трусить Гармоніста за плече, той перевертається на лаві на другий бік). — Вставай, земєля, побазарить нада.
Врешті Гармоніст несподівано зводиться,сідає, тре очі кулаками. Циган присідає біля нього.
ЦИГАН: Слиш,чілавєк, у тебе випить єсть? От пєчьонкой чуствую, шо єсть.

ГАРМОНІСТ нахнляється під лавку і дістає звідти футляр з музичним інструментом. Ставить на лавку під вікном і клацнувши замками, відчиняє віко.
Мультик, Циган і Толян одностайно зиркають туди, досередини і радісно перезираються.
МУЛЬТИК: О! От ето да! То шо нада!
Гармоніст видобуває з футляра гармошку і величеньку, десь так на 0,7 літра пляшчину, заткану чи й не кукурудзяним качаном.
ГАРМОНІСТ: А стакан у вас єсть?
МУЛЬТИК (навздогін ревізорам, які вже майже дійшли до кінця вагона): Ей-ей-ей!.. (Ревізори озираються.) — Стакана не найдеться? (Ревізори зі своїх кишень і портфелів дістають по склянці, простягають з готовністю. Мультик підходить до них, придивляється, вибирає кращу між двох склянок. Ревізори безмовно виходять.) – Єсть посуда!
Вертається до Гармоніста, і вся ватага сідає біля нього, посунувши Чоловіка з сумкою. Той врешті не витримує і зі словами: "Ну ніде од вас нема покою!" вибігає кудись услід за ревізорами. Компанія розкорковує пляшку, наливає і випиває десь по півсклянки кожен, занюхуючи рукавами. Хекають, хукають, хакають. Раптом Гармоніст хапає гармошку, розтягує міхи, дивиться на всіх заклично.
ГАРМОНІСТ: Ну, шо зіграть?
ЦИГАН: А ти песню про братьїв Крітенков знаєш?
ГАРМОНІСТ: Знаю. Це ізвестна така пєсня. (Розтягує ше раз міхи, перебігає пальцями по кнопках. Всі разом, хоча й не дружно, вони заводять пісню. (Див. додаток.)
Коли вони закінчують, стає помітно, що всі добряче захмеліли. Поїзд раптом зупиняється.
ГОЛОС: Станція Остріг! Вихід на праву сторону! Станція Остріг! Наступна станція Івачків. Платформу Українка прослідуєм без зупинки.
Одна з жінок, що сплять на середині вагона, схоплюється, і з криком: "Дівчата, Острог!" кидається до виходу. Решта жінок, примовляючи й собі: "Дівчата, Острог! Острог, дівчата", похапцем волочачи сумки, висідають теж.
ГОЛОС: Закриваю двері! Наступна станція Івачків! (Поїзд рушає знову.)
У вагоні компанія пускає склянку по другому колу. В тамбурі Штир

дістає з кишені іще дві сигарети. Одну дає Андрієві, другу припалює від свого недопалка.
ШТИР: То шо ж та оформляєш?
АНДРІЙ: Що?
ШТИР: Ну, ти ж сказав, шо ти – оформітєль. Так – шо ти оформляєш?
АНДРІЙ: А... Стенди різні малюю в художньому фонді. Для музею, наприклад.
ШТИР: Ясно. Слухай, а сам ти... нікада не судився?
АНДРІЙ: Як це?
ШТИР: Ну, під судом не був? Ні по якому дєлу не проходив?
АНДРІЙ: А чого це ти запитуєш?
ШТИР: А інтересно мені. Шось мої хлопці чують у тобі. Чим-то ти пахнеш для них таким привлікатєльним.
АНДРІЙ: Ну, якщо по правді...
ШТИР (несподівано різко й голосно): – А що є правда? (Рвучко розсуває двері у вагон і так прямо з сигаретою в зубах робить крок туди. Голови друзів і Гармоніста повертаються йому назустріч. Мультик прислужливо подає йому склянку з самогоном.) – Не знаходжу я в ньому провини ніякої. (Бере у Мультика склянку і залпом перехиляє): — А тільки – що є правда?
Повертається до тамбура, за ним виходять туди ж поодинці і стають у ряд, затуляючи спинами двері, Мультик, Циган і Толян. Всі вони запалюють.
ШТИР: Ну так шо там — по правді?..
АНДРІЙ: Мене раз троє побили... десь із рік тому. Страшно так побили, я місяць в лікарні провалявся, в нейрохірургії. І ось недавно... був таки суд. (При слові "суд" всі четверо урок якось ніби нашорошуються.) – Так... Їм там різні строки давали. Одному два роки, а тим двом — по року... Умовно... Тамтой, що бійку розпочав, Середняк, — так у нього батько міліціонер, полковник...
МУЛЬТИК: Х-ха! Правильно! Сажай ментьониша! Там, на зоні з нього бистро пєтуха зделають, опустять-не спустять! Х-ха!..
ШТИР (несподівано): Всім встати! Суд іде! (Всі виструнчуються.) — Прошу сідатн. (До Андрія.) — Потерпілий, роблю вам зауваження. (До Толяна.) — Прошу секретаря суду занести це до протоколу. (Толян

записує).
Поїзд раптово знижує швидкість, зупиняється. Розчиняються двері і в них звідкись зовсім зблизька лине церковний спів.
ГОЛОС: Станція Івачків! Наступна кінцева станція Здолбунів! Платформу Семилітка прослідуєм без зупинки! Закриваються двері, обережно!
ТОЛЯН: Сьогодні засідання суду веде суддя Перезовська. (До Андрія): — Потерпілий, ви маєте відводи чи претензії? (Андрій ніяково стенає плечима).
ШТИР: Іменем, правом і законом сьогодні ми розглядаємо вашу справу, потерпілий! Ці троє змісили вас, скопали, відпи...ли, завдали вам тілесних пошкоджень середньої тяжкості. Отже — слово для обвинувачення має представник прокуратури.
ЦИГАН: Оскільки підсудний Середняк відмовився від захисту, то мене, представника обвннувачення, теж тут зараз начебто й немає. (До Андрія.) – Нема мене поняв? І не було вобше! (Відвертається до дверей, пахкає цигаркою).
ШТИР: Оскільки представник обвинувачення в залі відсутній, слово має захисник...
АНДРІЙ: Підсудного... Хмарчука.... так, Хмарчука Олега.
ШТИР: ... підсудного Хмарчука Олега.
МУЛЬТИК: У мене є запитання до потерпілого. (Штир киває.) – Скажіть, потерпілий... е-е-е... чи ви знали, що підсудний Середняк – син полковника міліції?
АНДРІЙ: Він не так питав. (Заперечливо хитає головою).
МУЛЬТИК: О, вибачаюся... Потерпілий... е-е-е... чи знали ви, що підсудний Середняк... психічно неповноцінний... е-е-е, психічно хворий... і навіть стоїть на обліку в е-е-е... обласному психіатричному диспансері?..
АНДРІЙ: Ні, не знав. Але він завжди якось... якось так...
МУЛЬТИК (перебиваючи його): То чого ж тоді, потерпілий, якого чорта, я навіть не вибачаюсь, якого хріна ви тоді опинились того вечора на тій, забутій усіма тролейбусній зупинці?
АНДРІЙ: Я...
ШТИР: Суду все зрозуміло. Суд оголошує перерву.
Електричка зупиняється. Знову чути церковні співи.

ГОЛОС: Здолбунів, Південний парк. Наступна – кінцева станція Здолбунів Пасажирськнй. (Двері зачиняються, потяг рушає.)
ШТИР: Зачитуємо вирок! Іменем, правом і законом, правим і лівим, і середнім. І коліном, і ліктем, і стегном...
АНДРІЙ: Там начебто не так було.
МУЛЬТИК: Тихо, фраєр, слухай і не мішайся.
ШТИР: Судове засідання в складі мене, судді Перезовської, постановило!..
ЦИГАН: Тихо, ублюдкі! Слушать усім!
ШТИР: ... підсудного Середняка Валерія... підсудного Хмарчука Олега... і... і того (до Андрія) — ...третього там як, того, третього?
АНДРІЙ: Поліщука Руслана...
ШТИР: Поліщука Руслана...
ТОЛЯН: Шо?! (Це не запитання, це страшний нелюдський крик.) – Шо? Русліка? Братішку? Не нада!!! Не нада його туда-а!
Електричка зупиняється. За вікном якийсь пасажирський потяг відходить у бік Львова.
ТОЛЯН: Не нада! Ти шо?! Русліка, братішку, на кічу сажать, на грязні нари! (Гарячково хапається за поли куртки, по кишенях.) – Де мой нож? Дайте ножа! Дайте ножа-а-а! (Кидається всередину вагона.)
ГОЛОС: Громадяни пасажири! Наш електропоїзд прибув на кінцеву станцію Здолбунів Пасажирський! Двері електропоїзда будуть відкриватися після відправлення пасажирського поїзда з першого путі. При виході з поїзда будьте уважні! Не забувайте своїх речей у вагонах! А коли хто забуде мішка чи торбу, сумку чи портфеля, то нехай ніхто інший не забажає та не візьме добра його, ані поля його, ані раба його, ані невільниці його, ані вола його, ані осла його, ані всього, що є у ближнього твого!..
Потроху меркне світло у вагоні. Падає, бється, борсається у у пошуках ножа Толян. Всі інші персонажі стоять, немов закамянілі. Іззовні, знадвору на них все наростаючою хвилею напливають церковні співи. Чути рух хресного ходу. Кілька разів вдаряє дзвін.
ЗАВІСА
вересень 1993-березень 1994

ДОДАТОК.

ПІСНЯ О БРАТЬЯХ КРІТЕНКАХ

В зале суда перерив.
Суд совєщаться уходіт.
Двері суда пріаткрив,
Маленькій мальчік заходіт.
Только зашол он туда,
В зал той большой, нелюдімий,
По процедурі суда
Слово берьот подсудімий:
"Гражданє судьї мої,
Судьї мої, прокурори!
Ранню потерю сєм'ї
Вряд лі паймьоте ви скоро.
В страшние жуткіє дні
Мама з папашкой розсталісь,
Так шо з братішкой адні
Ми в етом свєтє осталісь.
Я варавал, убівал.
Грабіл я всех па дарогах,
Ну а в живих оставлял
Я толька очень нємногіх.
После я піл і гулял,
Дєнег я не еканоміл,
Только всегда отправлял
Долю братішке в детдоме.

Гражданє судьї мої!
Судьї мої, прокурори!
Я не боюся статьї,
Шо міне ваши укори!
Я не прашу вас прастіть.
Пусть прігавор будєт вишка.

Но за меня отамстіть
Сможет мой младший братішка!.."